

Heel Holland lobbyt

Iedereen doet het, maar niemand durft het toe te geven. Zo zou je de omgang met lobbyisten kunnen omschrijven. Lobbyen is nogal een vies woord in Nederland. Op verjaardagsfeestjes kun je waarschijnlijk met gerust hart vertellen dat je actuaris bent, maar als je zegt dat je 'in de Public Affairs actief bent', heb je heel wat uit te leggen.

Terwijl ons land toch vergeven is van de beïnvloeders, belangenbehartigers en lobbyende instanties. Ik vermoed zelfs dat er weinig andere landen zijn waar de lobby zó is geïnstitutionaliseerd. Wat is de SER anders dan een verzameling lobbyclubs die tot gezamenlijke standpunten proberen te komen? Of het nu gaat om lobbyisten bij bedrijven, werkgevers- en werknemerskoepels, NGO's, burgercomités, gemeenten en provincies, lobbyadviesbureaus of beroepsverenigingen als het Koninklijk Actuariel Genootschap: heel Holland lobbyt.

Dit geeft wel aan dat lobbyen geen hobby is, maar grote toegevoegde waarde heeft. Beleidsvorming is allang geen proces meer dat in de studeerkamer met het Handboek van het Nederlandse Staatsrecht in de hand tot stand komt. Een serieuze beleidsmaker legt zijn oor te luister in de samenleving, zorgt dat hij alle betrokkenen en standpunten kent, weegt maatschappelijk belangen af en komt zo tot een breed gedragen besluit.

Lobbyisten spelen een belangrijke rol in dat proces. Ze zijn de smeerolie van de democratie. Ze weten de vertaalslag te maken van soms zeer

complexe, technische vakkennis vanuit het veld naar de politieke werkvloer. Ze wijzen de weg in het labyrint van ministeries, parlement en andere wetgevende instanties. Ze kennen het politieke spel – weten wanneer gas te geven en wanneer op de rem te trappen. Ze voelen aan dat zaken op de agenda komen vóórdat ze op de agenda komen. Zeker in zwaar gereguleerde sectoren als het actuaariaat is het van belang om een efficiënte, proactieve lobby te voeren. Niet alleen de beroepsgroep, maar de maatschappij als geheel is gebaat bij heldere, werkbare normen en regels.

Waarom hangt er rondom het lobbyvak dan toch zo'n zweem van onzuivere verhoudingen en schimmige praktijken? Dat komt deels doordat de ontvangers van lobby – politiek en beleid – er zo krampachtig over doen. Er waren leden van de Tweede Kamer die hun werkkamer als 'lobbyvrije zone' hadden ingericht (de belangenbehartiger van de vakbeweging was overigens wel van harte welkom). Ambtenaren van het Ministerie van Financiën moeten ieder verzoek van een lobbyist om een afspraak voortaan aan hun diensthoofd melden. En recent heeft het Presidium van de Tweede Kamer de toegangsregels voor houders van een lobbypas verder aangescherpt: ze hoeven bij de ingang nog nét niet achteraan bij alle schoolklasjes en dagjesmensen aan te sluiten. Ook was er een voorstel om bij elk wetsvoorstel een lobbyparagraaf toe te voegen, waarin een ministerie moet opsommen met welke lobbyende instanties het heeft gesproken. Dit is in mijn ogen overigens een prima idee: het departement moet zich diep schamen als het niet met alle betrokken belangengroepen heeft gesproken.

Maar laten lobbyisten vooral ook de hand in eigen boezem steken. Het slechte imago hebben we aan onszelf te danken. Zo goed als we anderen kunnen vertellen hoe ze zich moeten profileren, zo slecht doen we dat zelf. We zouden veel transparanter moeten zijn, zowel over onze rol in het besluitvormingsproces als over de belangen die we behartigen. Natuurlijk brengt de aard van het vak mee dat dit deels buiten de openbaarheid plaatsvindt, maar we kunnen veel beter uitleggen wie we zijn, waarvoor we staan en volgens welke professionele gedragsregels we werken. Het valt mij op hoe goed het AG dit heeft georganiseerd, bijvoorbeeld op het gebied van beroepsregulering, kwaliteitsbevordering, permanente educatie en klachtenafhandeling. Op dat gebied kan een lobbyist nog veel van een actuaris leren. Op het volgende verjaardagsfeestje kom ik graag even naast u staan. ■

N. Köper is algemeen directeur en senior adviseur bij het Haagse lobby- en communicatieadviesbureau PACT Public Affairs. Met ruim 20 jaar ervaring in media, politiek en bedrijfsleven adviseert hij een groot aantal organisaties op het gebied van Public Affairs en communicatie. Hij studeerde rechten en politicologie aan de Universiteit van Amsterdam. Daarna werkte hij diverse jaren als journalist, onder meer als correspondent in Zuid-Amerika. Als bestuurslid van de Beroepsvereniging voor Public Affairs (BVPA) is hij betrokken bij de positionering en profilering van het PA-vakgebied.

